

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 20. kesäkuuta 2024
(OR. en)

11382/24

SOC 489
EMPL 295
ECOFIN 735

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähettiläjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Ed. asiak. nro:	11066/24
Asia:	Neuvoston päätelmät työmarkkina-, osaamis- ja sosiaalipolitiikan roolista selviytymiskykyisten talouksien kannalta

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena TSTK-neuvoston istunnossaan 20. kesäkuuta 2024 hyväksymät päätelmät asiakohdassa mainitusta aiheesta.

Työmarkkina-, osaamis- ja sosiaalipolitiikan rooli selviytymiskykyisten talouksien kannalta**Neuvoston päätelmät**

1. KOROSTAA Eurooppa-neuvoston 17.–18. huhtikuuta 2024 antamia päätelmiä, joissa palautettiin mieleen tarve varmistaa yhdenmukainen lähestymistapa kaikilla toimintapolitiikan alueilla, jotta voidaan lisätä tuottavuutta sekä kestäväää ja osallistavaa kasvua unionissa. PAINOTTAA, että kehotuksessaan laatia uusi Euroopan kilpailukykyohjelma Eurooppa-neuvosto yksilöi yhdeksi Euroopan kilpailukykyyn parantamisen keskeiseksi tekijäksi laadukkaiden työpaikkojen edistämisen, erityisesti tehostamalla työmarkkinoille osallistumista, uudelleen- ja täydennyskoulutusta ja elinikäistä oppimista koskevien vuoden 2030 yleistavoitteiden tavoittelemista tehostetun työmarkkinaosapuolten vuoropuhelun avulla, torjumalla väestökehityksen laajempiin suuntauksiin liittyvää osaamis- ja työvoimavajetta, mukaan lukien osaajien liikkuvuus Euroopan unioniin ja sen sisällä, ja varmistamalla yhtäläiset mahdollisuudet. PANEE MERKILLE korkean tason selvityksen ”Much more than a market”, jossa korostetaan, että sisämarkkinoiden kehittäminen edelleen voi olla menestyksekkästä vain, jos se sisältää aidon sosiaalisen ulottuvuuden Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteita noudattaen. PANEE MERKILLE yhdeksännen koheesiokertomuksen havainnot, joiden mukaan on tärkeää saada alueille oikeanlaista inhimillistä pääomaa, jotta voidaan hyödyntää niiden potentiaalia ja siten auttaa vahvistamaan entisestään sisämarkkinoita.

2. VAHVISTAA, että asiaankuuluvat toimivaltuudet sekä toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteet asianmukaisesti huomioon ottava Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanon edistyminen voi nykyiset ja tulevat haasteet huomioon ottaen parantaa sisämarkkinoiden toimintaa ja samalla edistää ylöspäin tapahtuvaa sosiaalista lähentymistä unionissa. PALAUTTAA tässä yhteydessä MIELEEN neuvoston maaliskuussa 2024 hyväksymän työllisyyskomitean ja sosiaalisen suojelun komitean lausunnon Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria koskevista unionin tulevista poliittisista prioriteeteista¹.
3. KOROSTAA ihmisten hyvinvoinnin ja talouskasvun toisiaan vahvistavaa luonnetta. PAINOTTAA uudistusten ja investointien merkitystä työmarkkina-, osaamis- ja sosiaalipolitiikassa, jotta voidaan sosiaalisten tavoitteiden saavuttamisen lisäksi edistää talouskasvua erityisesti siksi, että ne vaikuttavat inhimilliseen pääomaan ja tuottavuuteen muun muassa innovointikapasiteetin vahvistamisen ja uusien teknologioiden nopeamman hyödyntämisen kautta, ja työvoiman tarjontaan.
4. KOROSTAA tässä yhteydessä, että työllisyyskomiteassa ja sosiaalisen suojelun komiteassa käydyissä keskusteluissa² viitataan erityisesti politiikkoihin, joilla puututaan osaamisvajaseen ja osaamisen kohtaanto-ongelmaan (lisä- ja uudelleen koulutuksen ja elinikäisen oppimisen avulla) sekä lisätään työmarkkinoille osallistumista (aktiivisten työmarkkinapolitiikkojen, hyvin jäseneltyjen vero- ja etuusjärjestelmien, varhaiskasvatuksen ja pitkäaikaishoitopalvelujen tarjoamisen sekä aktiivisen osallisuuden ja tasa-arvopolitiikan avulla), koska niillä voi olla voimakkaampia taloudellisia vaikutuksia pitkällä aikavälillä. KOROSTAA, että (terveydenhuoltopolitiikan, myös mielenterveyttä koskevat) politiikkatoimet, joilla ehkäistään työhön liittyviä sairauksia ja joiden avulla integroidaan työntekijät uudelleen työmarkkinoille sairausjakson jälkeen, voivat vähentää työttömyydestä ja sairaudesta aiheutuvia kustannuksia ja lisätä työvoiman tuottavuutta. PALAUTTAA MIELEEN, että lisäksi tietyillä sosiaalipolitiikoilla (kuten työajan lyhentämisjärjestelyjen, hyvin toimivien sosiaalisten turvaverkkojen ja sosiaalisen suojelun järjestelmien sekä riittävien vähimmäistoimeentulojärjestelmien avulla) voidaan tukea makrotalouden vakauttamista, sillä ne lieventävät merkittävästi toimien toteuttamatta jättämisen kustannuksiin liittyviä sosiaalisia riskejä ja tulevia sosiaalimenoja.

¹ Työllisyyskomitean ja sosiaalisen suojelun komitean lausunto Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria koskevista unionin tulevista poliittisista prioriteeteista, hyväksytty neuvostossa 11. maaliskuuta 2024 (asiak. 7635/24).

² Työllisyyskomitean ja sosiaalisen suojelun komitean lausunto sosiaalisten investointien lisäarvosta ja TSTK-neuvoston roolista eurooppalaisen ohjausjakson hallinnoinnissa, marraskuu 2023 (asiak. 15418/2/23 REV 2).

5. KOROSTAA, että hyvin suunnitellut työmarkkina-, osaamis- ja sosiaalipolitiikat, joilla pannaan täytäntöön Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteet, voivat tukea sekä taloudellisia että sosiaalisia tavoitteita. PAINOTTAA, että tietyt työllisyys-, osaamis- ja sosiaalialaan liittyvät haasteet voivat muodostaa pullonkauloja paitsi ylöspäin tapahtuvalle sosiaaliselle lähentymiselle myös taloudelliselle kasvupotentiaalille ja kilpailukyvyille. KOROSTAA toissijaisuusperiaatetta ja toimivallan jakoa kaikilta osin noudattaen, että tarvitaan kunnianhimoisia toimenpiteitä, joilla puututaan jatkuvaan suureen työvoimapulaan ja osaamisvajeseen, aliedustettujen ryhmien ja työmarkkinoista kauimpana olevien henkilöiden täysimääräisen työmarkkinoille integroitumisen rakenteellisiin esteisiin sekä köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen riskeihin ja nykyaikaistetaan sosiaalisen suojelun ja osallisuuden järjestelmiä muun muassa vihreän ja digitaalisen siirtymän ja väestön ikääntymisen huomioon ottaen. PALAUTTAA samalla MIELEEN tarpeen ottaa huomioon erilaiset kansalliset olosuhteet, työmarkkinaosapuolten roolin ja riippumattomuuden sekä sen, että on tärkeää parantaa julkisten menojen tehokkuutta ja laatua.
6. PAINOTTAA tässä yhteydessä, että yhdenmetyt lähestymistapa eri politiikan aloilla voi edistää politiikan johdonmukaisuutta, myös eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä. PANEE TYYTYVÄISENÄ MERKILLE neuvostossa 12. maaliskuuta 2024 käydyt periaatekeskustelun aiheesta ”Sosiaaliset investoinnit ja uudistukset selviytymiskykyisten talouksien hyväksi”, jonka ansiosta talous- ja valtiovarainministerit sekä työllisyys- ja sosiaaliministerit saattoivat pohtia työmarkkina-, osaamis- ja sosiaalipolitiikan, talouskasvun ja julkisen talouden kestävyysvälistä vuorovaikutusta, sanotun kuitenkin vaikuttamatta talouden ohjausjärjestelmän täytäntöönpanoon.

7. KOROSTAA tarvetta tehostaa näyttöön perustuvaa päätöksentekoa, jotta voidaan ottaa täysimääräisesti huomioon työllisyys-, osaamis- ja sosiaalipolitiikkojen vaikutus talouskasvuun sekä talouspolitiikan mahdolliset vaikutukset työmarkkinoille osallistumiseen, köyhyyteen ja sosiaaliseen syrjäytymiseen sekä eriarvoisuuteen. PALAUTTAA MIELEEN, että vaikka menetelmissä ja tietojen saatavuudessa on edistytty, työmarkkina-, osaamis- ja sosiaalipolitiikkojen taloudellisten vaikutusten arviointi aiheuttaa edelleen haasteita esimerkiksi niissä jäsenvaltioissa, joissa rajatyöntekijöiden osuus on suuri. PAINOTTAA erityisesti, että taloudelliset vaikutukset riippuvat politiikkatoimien suunnittelusta (kuten kestosta), kontekstista (kuten ajankohdasta ja erityisestä alueellisesta kontekstista) sekä muista samanaikaisista politiikkatoimenpiteistä, jotka olisi otettava huomioon. TOTEAA, että jäsenvaltioilla on erilaiset maakohtaiset tilanteet, oikeudelliset kehykset ja hallinnolliset valmiudet, kuten erikoistuneet henkilöresurssit, jotta ne voivat suorittaa järjestelmällisesti ennako- ja jälkiarviointeja sekä jatkuvia arviointeja, myös hyödyntämällä kehittyneitä menetelmiä sekä keräämällä riittävästi luotettavia hallinnollisia tietoja ja hyödyntämällä niitä tällaisten arviointien tukena. PALAUTTAA tässä yhteydessä MIELEEN olevan tärkeää, että hyödynnetään hallinnollisia tietoja ja että EU:n ja kansalliset tilastot ovat ajantasaisia ja tarkkoja muun muassa varmistamalla, että tiedot on eritelty sukupuolen mukaan.
8. PANEE MERKILLE työllisyyskomitean ja sosiaalisen suojelun komitean EU:n jäsenvaltioille laatimat vapaaehtoiset ohjaavat periaatteet työmarkkina-, osaamis- ja sosiaalipolitiikan aloilla tehtävien uudistusten ja investointien taloudellisten vaikutusten arvioimiseksi. Ohjaavien periaatteiden avulla pyritään tunnistamaan keskeiset piirteet ja tukemaan keskinäistä yhteisymmärrystä menetelmistä ja mallintamistekniikoista, arviointien aikahorisontista, menetelmiä koskevan politiikan täydentävyydestä, olemassa olevien indikaattoreiden saatavuudesta, tilastointijärjestelyistä ja tietojen saatavuudesta niiden mahdollista jatkokehitystä varten sekä avoimuus- ja levitysstrategioista.

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO kehottaa jäsenvaltioita

9. Harkitsemaan tarvetta vahvistaa valmiuksiaan tehdä säännöllisesti vaikutustenarviointeja sekä tarvittaessa väli- ja jälkiarviointeja työmarkkina-, osaamis- ja sosiaalipolitiikoista, erityisesti arvioimalla niiden vaikutusta työllisyyteen, osaamiseen ja sosiaalisiin tuloksiin sekä talouskasvuun, kilpailukykyyn ja tuottavuuteen. Hyödyntämään olemassa olevaa rahoitusta ja teknistä tukea, jotka ovat saatavilla unionin tasolla, parantaakseen hallinnollisia valmiuksiaan suorittaa toimintapolitiikan arviointeja.
10. Harkitsemaan tarvittaessa edellä mainittujen vapaaehtoisten ohjaavien periaatteiden hyödyntämistä suunniteltaessa Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteiden täytäntöönpanemiseksi toteutettavia kansallisia politiikkoja.

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO pyytää Euroopan komissiota

11. Jatkamaan yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa työtä, joka koskee erityisesti menetelmiä ja tekniikoita, joilla mitataan työmarkkina-, osaamis- ja sosiaalipolitiikkojen taloudellisia vaikutuksia, tarvittaessa yhdessä muiden kansainvälisten järjestöjen ja asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa, muun muassa edistämällä vastavuoroista oppimista jäsenvaltioiden välillä ja harkitsemalla tietokeskuksen perustamista, jotta Espanjan ja Belgian puheenjohtajakausilla aloitettua työskentelyä voidaan jatkaa. Tällaisen tietokeskuksen suunnittelussa pyritään minimoimaan jäsenvaltioille mahdollisesti aiheutuva hallinnollinen taakka hyödyntämällä olemassa olevia tietolähteitä. Kuulemaan työllisyyskomiteaa ja sosiaalisen suojelun komiteaa tietokeskuksen suunnittelusta ja toimeksiannosta.
12. Pohtimaan, miten jäsenvaltioita voidaan auttaa parantamaan edelleen laadukkaiden sosioekonomisten tietojen tuottamista ja käyttöä julkishallinnossa.
13. Parantamaan edelleen sosiaali-indikaattoreiden ajantasaisuutta ja saatavuutta unionin tasolla (myös Euroopan tilastojärjestelmän yhteydessä) yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa, muun muassa jatkamalla alustavia arvioita koskevaa työtä, jotta voidaan lyhentää viivettä köyhyyden ja eriarvoisuuden kehityssuuntien arvioinnissa, ja pohtimaan, miten jäsenvaltioita voidaan auttaa parantamaan hallinnollisten tietojen saatavuutta toimintapolitiikan arviointia ja vaikutustenarviointia varten samalla kun varmistetaan henkilötietojen suoja.

14. Pohtimaan, miten jäsenvaltioiden pyynnöstä unionin tasolla saatavilla olevaa teknistä tukea voidaan parantaa erityisesti teknisen tuen välineellä, jotta voidaan helpottaa työmarkkina-, osaamis- ja sosiaalipolitiikkojen taloudellisten vaikutusten arviointien sekä vaikutustenarviointien, kuten jakaumavaikutusten arviointien, järjestelmällistä tuottamista ja käyttöä.

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO pyytää Euroopan komissiota, työllisyyskomiteaa ja sosiaalisen suojelun komiteaa

15. Jatkamaan työtä, joka koskee työmarkkina-, osaamis- ja sosiaalipolitiikkojen taloudellisten vaikutusten arviointia jäsenvaltioiden toteuttamien toimintapolitiikan arviointien ja vaikutustenarviointien helpottamiseksi, ja hyödyntämään edellä mainittuja vapaaehtoisia ohjaavia periaatteita sekä ottamaan huomioon menetelmien osalta tulevaisuudessa saavutettava kehitys ja edistyminen tietojen saatavuudessa.
16. Lisäämään vastavuoroisen oppimisen mahdollisuuksia muun muassa kutsumalla mukaan asiaankuuluvia asiantuntijoita, jotta voidaan parantaa edelleen yhteisymmärrystä siitä, miten työmarkkina-, osaamis- ja sosiaalipolitiikan taloudellisia vaikutuksia voidaan arvioida tarkemmin, ja vaihtaa tietoja asiaan liittyvistä kansallisista esimerkeistä.
17. Jatkamaan jäsenvaltioiden toteuttamien työmarkkina-, osaamis- ja sosiaalipolitiikkojen vaikutusten seurantaa toimivaltansa mukaisesti eurooppalaisen ohjausjakson puitteissa sekä Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteiden täytäntöönpanon ja ylöspäin tapahtuvan sosiaalisen lähentymisen tukemista.

Viittaukset

Eurooppa-neuvoston päätelmät, 17.–18. huhtikuuta 2024;

Enrico Lettan korkean tason selvitys “Much More Than a Market”, huhtikuu 2024;

Yhdeksäs taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta käsittelevä kertomus, Euroopan komissio, maaliskuu 2024;

Työllisyyskomitean ja sosiaalisen suojelun komitean lausunto Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria koskevista unionin tulevista poliittisista prioriteeteista, maaliskuu 2024 (asiak. 7635/24);

Työllisyyskomitean ja sosiaalisen suojelun komitean lausunto sosiaalisten investointien lisäarvosta ja TSTK-neuvoston roolista eurooppalaisen ohjausjakson hallinnoinnissa, marraskuu 2023 (asiak. 15418/2/23 REV 2);

Vapaaehtoiset ohjaavat periaatteet EU:n jäsenvaltioille työmarkkina-, osaamis- ja sosiaalipolitiikan aloilla tehtävien uudistusten ja investointien taloudellisten vaikutusten arvioimiseksi (asiak. 10779/24).
